

Warumi

Salamu

¹ Paulo, mtumishi wa Al-Masihi Isa, aliyeitwa kuwa mtume na kutengwa kwa ajili ya Injili ya Mungu,

² Injili ambayo Mungu alitangulia kuiahidi kwa vinywa vyaa manabii wake katika Maandiko Matakatifu,

³ yaani Injili inayomhusu Mwanawe, yeeye ambaye kwa uzao wa mwili alikuwa mzaao wa Daudi,

⁴ na ambaye kwa uwezo wa Roho wa utakatifu alidhihirishwa kuwa Mwana wa Mungu* kwa ufuluo wake kutoka kwa wafu, yaani Isa Al-Masihi, Bwana wetu.

⁵ Kupitia kwake tumepokea neema na utume ili kuwaita watu wote wa mataifa waje kwenye utii utokanao na imani kwa ajili ya jina lake.

⁶ Ninyi nyote pia mko mionganoni mwa watu walioitwa ili wapate kuwa mali ya Isa Al-Masihi.

⁷ Kwa wote walio Rumi wanaopendwa na Mungu na kuitwa kuwa watakatifu.

Neema na amani zinazotoka kwa Mungu, Baba[†] yetu, na kwa Bwana wetu Isa Al-Masihi ziwe nanyi.

* **1:4** Yaani Mwana wa asili moja na Mwenyezi Mungu (Yohana 1:1-2), wa kiroho, bali si wa kimwili. † **1:7** Kwa mwanadamu, Mwenyezi Mungu ni Baba kupitia uhusiano unaopatikana katika kumtumaini Isa Al-Masihi.

Maombi na shukrani

⁸ Kwanza kabisa, namshukuru Mungu wangu kupidia kwa Isa Al-Masihi kwa ajili yenu nyote, kwa sababu imani yenu inatangazwa duniani kote.

⁹ Kwa maana Mungu ninayemtumikia kwa moyo wangu wote katika kuhubiri Injili ya Mwanawe, ni shahidi wangu jinsi ninavyowakumbuka daima

¹⁰ katika maombi yangu siku zote. Nami ni-naomba kwamba hatimaye sasa kwa mapenzi ya Mungu, njia ipate kufunguliwa kwa ajili yangu ili nije kwenu.

¹¹ Ninatamani sana kuwaona ili nipate kuwapa karama za rohoni ili mwe imara,

¹² au zaidi, ninyi pamoja nami tuweze kutiana moyo katika imani sisi kwa sisi.

¹³ Ndugu zangu, napenda mfahamu kwamba mara nyingi nimekusudia kuja kwenu (ingawa hadi sasa nimezuiliwa), ili nipate kuvuna mavuno mionganoni mwenu kama nilivyovuna mionganoni mwa watu wa Mataifa wengine.

¹⁴ Mimi ni mdeni kwa Wayunani na kwa wasio Wayunani, kwa wenye hekima na kwa wasio na hekima.

¹⁵ Ndiyo sababu ninatamani sana kuihubiri Injili kwenu pia ninyi mlioko Rumi.

¹⁶ Mimi siionei haya Injili, kwa maana ni uweza wa Mungu uletao wokovu kwa kila aaminiye, kwanza kwa Myahudi na kwa Myunani pia.

¹⁷ Kwa maana katika Injili haki ya Mungu imed-hihirishwa, haki ile iliyo ya imani hadi imani.

Kama ilivyoandikwa: "Mwenye haki ataishi kwa imani."

Ghadhabu ya Mwenyezi Mungu kwa wanadamu

¹⁸ Ghadhabu ya Mungu imedhihirishwa kutoka mbinguni dhidi ya uasi wote na uovu wa wanadamu ambao huipinga kweli kwa uovu wao.

¹⁹ Kwa maana yote yanayoweza kujulikana kumhusu Mungu ni dhahiri kwao, kwa sababu Mungu mwenyewe ameyadhihirisha kwao.

²⁰ Kwa maana tangu kuumbwa kwa ulimwengu, asili ya Mungu asiyeonekana kwa macho, yaani uweza wake wa milele na asili yake ya uungu, imeonekana waziwazi, ikitambuliwa kutokana na yale aliyoyafanya ili wanadamu wasiwe na udhuru.

²¹ Kwa maana ingawa walimjua Mungu, hawakumtukuza ye ye kama ndiye Mungu wala hawakumshukuru, bali fikira zao zimekuwa batili na mioyo yao ya ujinga ikatiwa giza.

²² Ingawa walijidai kuwa wenye hekima, wakawa wajinga,

²³ na kubadili utukufu wa Mungu aishiye milele kwa sanamu zilizotengenezwa zifanane na mwanadamu ambaye hufa, na mfano wa ndege, wanyama na viumbe vinavyotambaa.

²⁴ Kwa hiyo, Mungu akawaacha wazifuate tamaa mbaya za mioyo yao katika uasherati, hata wakaivunja heshima miili yao wao kwa wao.

²⁵ Waliibadili kweli ya Mungu kuwa uongo, wakaabudu na kutumikia kiumbe badala ya Muumba, ahimidiwaye milele! Amen.

²⁶ Kwa sababu hii, Mungu aliwaacha wazifuate tamaa za aibu. Hata wanawake wao wakabadili mahusiano ya kimwili ya asili kwa mahusiano yasiyokusudiwa.

²⁷ Vivyo hivyo wanaume pia wakaacha mahusiano ya kimwili ya asili na wanawake, wakawakiana kwa tamaa mbaya wao kwa wao. Wanaume wakafanya matendo ya aibu na wanaume wengine, nao wakapata adhabu waliyostahili kwa ajili ya upotovu wao.

²⁸ Nao kwa kuwa hawakuona umuhimu wa kudumisha ufahamu wa Mungu, yeye akawaachilia wafuate akili za upotovu, watende mambo yale yasiyostahili kutendwa.

²⁹ Wamejawa na udhalimu wa kila namna, uasherati, uovu, tamaa mbaya na hila. Wamejawa na husuda, uuaji, ugomvi, udanganyifu, hadaa na nia mbaya. Wao pia ni wasengenyaji,

³⁰ wasingiziaji, wanaomchukia Mungu, wajeuri, wenyе kiburi na majivuno, wenyе hila, wasiotii wazazi wao,

³¹ wajinga, wasioamini, wasio na huruma na wakatili.

³² Ingawa wanafahamu sheria ya haki ya Mungu kwamba watu wanaofanya mambo kama hayo wanastahili mauti, si kwamba wanaendelea kutenda hayo tu, bali pia wanakubaliana na wale wanaoyatenda.

2

Hukumu ya Mwenyezi Mungu

¹ Kwa hiyo huna udhuru wowote, wewe utoaye hukumu kwa mwingine, kwa maana katika

jambo lolote unalowahukumu wengine, unaji-hukumu wewe mwenyewe kwa sababu wewe unayehukumu unafanya mambo hayo hayo.

² Basi tunajua kwamba hukumu ya Mungu dhidi ya wale wafanyao mambo kama hayo ni ya kweli.

³ Hivyo wewe mwanadamu, unapotoa hukumu juu yao na bado unafanya mambo yale yale, unadhani utaepuka hukumu ya Mungu?

⁴ Au waudharau wingi wa wema, ustahimili na uvumilivu wake, bila kujua kuwa wema wa Mungu wakuelekeza kwenye toba?

⁵ Lakini kwa sababu ya ukaidi wenu na mioyo yenu isiyotaka kutubu, mnajiwekea akiba ya ghadhabu dhidi yenu wenyewe kwa siku ile ya ghadhabu ya Mungu, wakati hukumu yake ya haki itakapodhihirishwa.

⁶ Kwa maana Mungu atamlipa kila mtu kulingana na matendo yake.

⁷ Wale ambao kwa kuvumilia katika kutenda mema hutafuta utukufu, heshima na maisha yasiyoharibika, Mungu atawapa uzima wa milele.

⁸ Lakini kwa wale wanaotafuta mambo yao wenyewe na wale wanaokataa kweli na kuzifufata njia mbaya, kutakuwa na ghadhabu na hasira ya Mungu.

⁹ Kutakuwa na taabu na dhiki kwa kila mmoja atendaye maovu, Myahudi kwanza na mtu wa Mataifa pia,

¹⁰ bali utukufu, heshima na amani kwa ajili ya kila mmoja atendaye mema, kwa Myahudi kwanza, kisha kwa mtu wa Mataifa.

¹¹ Kwa maana Mungu hana upendeleo.

¹² Watu wote waliotenda dhambi pasipo sheria wataangamia pasipo sheria, nao wote waliotenda dhambi chini ya sheria watahukumiwa kwa sheria.

¹³ Kwa maana si wale wanaoisikia sheria ambaao ni wenye haki mbele za Mungu, bali ni wale wanaoitii sheria ndio watakaohesabiwa haki.

¹⁴ (Naam, wakati wa watu wa Mataifa, ambaao hawana sheria, wanapofanya kwa asili mambo yatakiwayo na sheria, wao ni sheria kwa nafsi zao wenyewe, hata ingawa hawana sheria.

¹⁵ Wao wanaonesha kwamba lile linalotakiwa na sheria limeandikwa kwenye mioyo yao, ambayo pia dhamiri zao zikiwashuhudia, nayo mawazo yao yenye kupingana yatawashtaki au kuwatetea.)

¹⁶ Hili litatukia siku hiyo Mungu atakapozi-hukumu siri za wanadamu kupitia kwa Isa Al-Masihi, kama isemavyo Injili yangu.

Wayahudi na Torati

¹⁷ Tazama, wewe ukiwa unajiita Myahudi na kuitegemea Torati na kujisifia uhusiano wako na Mungu,

¹⁸ kama unajua mapenzi ya Mungu na kukubali lililo bora kwa sababu umefundishwa na hiyo Torati,

¹⁹ kama unatambua kuwa wewe ni kiongozi wa vipofu, na mwanga kwa wale walio gizani,

²⁰ mkufunzi wa wajinga na mwalimu wa watoto wachanga, kwa kuwa una maarifa ya kweli katika hiyo Torati,

²¹ basi wewe, uwafundishaye wengine, mbona hujifunzi mwenyewe? Wewe uhubiriye kwamba mtu asiibe, wewe mwenyewe waiba?

²² Wewe usemaye mtu asizini, wewe mwenyewe wazini? Wewe uchukiaye miungu ya sanamu, wafanya jambo la kumchukiza katika mahekalu?

²³ Wewe ujivuniaye Torati, wamwaibisha Mungu kwa kuvunja Torati?

²⁴ Kama ilivoandikwa, "Kwa ajili yenu ninyi, Jina la Mungu linatukanwa miongoni mwa watu wa Mataifa."

²⁵ Kutahiriwa kuna thamani ikiwa unatii Torati, lakini kama unavunja Torati, kutahiriwa kwako kumekuwa kutokutahiriwa.

²⁶ Hivyo, ikiwa wale wasiotahiriwa wana-timiza mambo ambayo Torati inataka, je, kutoku-tahiriwa kwao hakutahesabiwa kuwa sawa na kutahiriwa?

²⁷ Ndipo wale ambao hawakutahiriwa kimwili lakini wanaitii Torati watawahukumu ninyi, am-bao ingawa mmetahiriwa na kuijua sana Torati ya Mungu iliyoandikwa, lakini mwaivunja.

²⁸ Kwa maana mtu si Myahudi kwa vile alivyo kwa nje, wala tohara ya kweli si kitu cha nje au cha kimwili.

²⁹ Lakini mtu ni Myahudi alivyo ndani, nayo tohara ya kweli ni jambo la moyoni, ni la Roho wa Mungu, wala si la sheria iliyoandikwa. Mtu kama huyo hapokei sifa kutoka kwa wanadamu bali kwa Mungu.

Uaminifu wa Mwenyezi Mungu

¹ Basi kuna faida gani kuwa Myahudi? Au kuna thamani gani katika tohara?

² Kuna faida kubwa kwa kila namna! Kwanza kabisa, Wayahudi wamekabidhiwa maneno halisi ya Mungu.

³ Ingekuwaje kama wengine hawakuwa na imani? Je, kutokuamini kwao kungebatilisha uaminifu wa Mungu?

⁴ La hasha! Mungu na aonekane mwenye haki, na kila mwanadamu kuwa mwongo, kama ilivyoandikwa:

“Ili uthibitike kuwa wa kweli unaponena,
na ukashinde unapotoa hukumu.”

⁵ Lakini ikiwa uovu wetu unathibitisha haki ya Mungu waziwazi, tuseme nini basi? Je, Mungu kuileta ghadhabu yake juu yetu ni kwamba ye ye si mwenye haki? (Nanena kibinadamu.)

⁶ La hasha! Kama hivyo ndivyo ilivyo, Mungu angewezaje kuhukumu ulimwengu?

⁷ Mtu aweza kuuliza, “Kama uongo wangu una-saidia kuonesha kweli ya Mungu na kuzidisha utukufu wake, kwa nini basi mimi nahukumiwa kuwa mwenye dhambi?”

⁸ Nasi kwa nini tuiseme, kama wengine wanavyotusingizia kuwa tunasema, “Tutende maovu ili mema yapate kuja”? Wao wanastahili hukumu yao.

Wote wametenda dhambi

⁹ Tusemeje basi? Je, sisi ni bora kuliko wao? La hasha! Kwa maana tumekwisha kuhakikisha kwa vyovyote kwamba Wayahudi na watu wa Mataifa wote wako chini ya nguvu ya dhambi.

10 Kama ilivyoandikwa:

“Hakuna mwenye haki, hakuna hata mmoja.

11 Hakuna hata mmoja mwenye ufahamu,
hakuna hata mmoja amtafutaye Mungu.

12 Wote wamepotoka,

wote wameoza pamoja;

hakuna atendaye mema,

naam, hakuna hata mmoja.”

13 “Makoo yao ni makaburi wazi;

kwa ndimi zao wao hufanya udanganyifu.”

“Sumu ya nyoka iko midomoni mwao.”

14 “Vinywa vyao vimejaa laana na uchungu.”

15 “Miguu yao ina haraka kumwaga damu;

16 maangamizi na taabu viko katika njia zao,

17 wala njia ya amani hawaijui.”

18 “Hakuna hofu ya Mungu machoni pao.”

19 Basi tunajua kwamba chochote sheria inachosema, inawaambia wale walio chini ya sheria ili kila kinywa kinyamazishwe na ulimwengu wote uwajibike kwa Mungu.

20 Kwa hiyo hakuna binadamu hata mmoja atakayehesabiwa haki mbele za Mungu kwa matendo ya sheria, kwa maana sheria hutufanya tuitambue dhambi.

Haki kupitia kwa imani

21 Lakini sasa, haki ya Mungu imedhihirishwa pasipo sheria, ambayo Torati na Manabii wanaishuhudia.

22 Haki hii inayotoka kwa Mungu hupatikana kwa Isa Al-Masihi kwa wote wanaomwamini. Kwa maana hapo hakuna tofauti,

23 kwa kuwa wote wametenda dhambi na kupungukiwa na utukufu wa Mungu,

²⁴ wanahesabiwa haki bure kwa neema yake kupidia kwa ukombozi ulio katika Al-Masihi Isa.

²⁵ Mungu alimtoa awe dhabihu ya upatanisho kupidia kwa imani katika damu yake. Alifanya hivi ili kuonesha haki yake, kwa sababu kwa ustahimili wake, Mungu aliziacilia bila adhabu zile dhambi zilizotangulia kufanywa.

²⁶ Alifanya hivyo ili kuonesha haki yake wakati huu, ili yeze awe mwenye haki na mwenye kumhesabia haki yule anayemwamini Isa.

Umuhimu wa kuwa na imani

²⁷ Basi, kujivuna kuko wapi? Kumewekwa mbali. Kwa sheria gani? Je, ni kwa ile ya matendo? La, bali kwa ile sheria ya imani.

²⁸ Kwa maana twaona kwamba mwanadamu huhesabiwa haki kupidia kwa imani wala si kwa matendo ya sheria.

²⁹ Je, Mungu ni Mungu wa Wayahudi peke yao? Je, yeze si Mungu wa watu wa Mataifa pia? Naam, yeze ni Mungu wa watu wa Mataifa pia.

³⁰ Basi kwa kuwa kuna Mungu mmoja tu, atawahesabia haki wale waliothiriwa kwa imani na wale wasiotahiriwa kwa imani hiyo hiyo.

³¹ Je, basi ni kwamba tunaibatilisha sheria kwa imani hii? La, hasha! Badala yake tunraithibitisha sheria.

4

Ibrahimu alihestita haki kwa imani

¹ Tuseme nini basi, kuhusu Ibrahimu baba yetu kwa jinsi ya mwili: yeze alipataje kujua jambo hili?

² Kwa maana ikiwa Ibrahimu alihesabiwa haki kwa matendo, basi, anacho kitu cha kujivunia, lakini si mbele za Mungu.

³ Kwa maana Maandiko yasemaje? “Ibrahimu alimwamini Mungu, na ikahesabiwa kwake kuwa haki.”

⁴ Basi mtu afanyapo kazi, mshahara wake hauhesabiwi kwake kuwa ni zawadi, bali ni haki yake anayostahili.

⁵ Lakini kwa mtu ambaye hafanyi kazi na anamtumaini Mungu, yeye ambaye huwahesabia waovu haki, imani yake inahesabiwa kuwa haki.

⁶ Daudi pia alisema vivyo hivyo aliponena kuhusu baraka za mtu ambaye Mungu humhesabia haki pasipo matendo:

⁷ “Wamebarikiwa wale
ambao wamesamehewa makosa yao,
ambao dhambi zao zimefunkwa.

⁸ Heri mtu yule
Mwenyezi Mungu hamhesabii dhambi zake.”

Haki kabla ya tohara

⁹ Je, huku kubarikiwa ni kwa wale walio-tahiriwa peke yao, au pia na kwa wale wasio-tahiriwa? Tumesema imani ya Ibrahimu ilihesabiwa kwake kuwa haki.

¹⁰ Je, ilihesabiwaje kwake kuwa haki? Ni kabla ya kutahiriwa, au baada yake kutahiriwa? Haikuwa baada yake kutahiriwa, bali kabla hajatahiriwa!

¹¹ Alipewa ishara ya tohara kuwa muhuri wa haki aliyokuwa nayo kwa imani hata alipokuwa bado hajatahiriwa. Kusudi lilikuwa kumfanya

baba wa wote waaminio pasipo kutahiriwa, ili wahesabiwe kuwa wenye haki.

¹² Vivyo hivyo awe baba wa wale waliotahiriwa ambao si kwamba wametahiriwa tu, bali pia wanafuata mfano wa imani ambayo baba yetu Ibrahimu alikuwa nayo kabla ya kutahiriwa.

Ahadi ya Mwenyezi Mungu hufahamika kwa imani

¹³ Kwa maana ile ahadi kwamba angeurithi ulimwengu haikuja kwa Ibrahimu au kwa wazao wake kuititia kwa sheria bali kuititia kwa haki ipatikanayo kwa imani.

¹⁴ Kwa maana ikiwa wale wanaoishi kwa sheria ndio warithi, imani haina thamani na ahadi haifai kitu,

¹⁵ kwa sababu sheria huleta ghadhabu. Mahali ambapo hakuna sheria, hakuna makosa.

¹⁶ Kwa hiyo, ahadi huja kuititia kwa imani, ili iwe ni kwa neema, na ihakikishiwe wazao wote wa Ibrahimu, si kwa wale walio wa sheria peke yao, bali pia kwa wale walio wa imani ya Ibrahimu. Yeye ndiye baba yetu sisi sote.

¹⁷ Kama ilivyoandikwa: “Nimekufanya wewe kuwa baba wa mataifa mengi.” Yeye ni baba yetu mbele za Mungu, ambaye yeye alimwamini, yule Mungu anayefufua waliokufa, na kuvitaja vitu ambavyo haviko kana kwamba viko.

Mfano wa imani ya Ibrahimu

¹⁸ Akitarajia yasiyoweza kutarajiwa, Ibrahimu akaamini, akawa baba wa mataifa mengi, kama ilivyoahidiwa kwamba, “Hivyo ndivyo uzao wako utakavyokuwa.”

¹⁹ Ibrahimu hakuwa dhaifu katika imani hata alipofikiri hali ya mwili wake, ambao ulikuwa kama uliokufa, kwani umri wake ulikuwa unakaribia miaka mia moja, au alipofikiri hali ya kufa ya tumbo la Sara.

²⁰ Lakini Ibrahimu hakusitasita kwa kutokuamini ahadi ya Mungu, bali alitiwa nguvu katika imani yake na kumpa Mungu utukufu,

²¹ akiwa na hakika kabisa kwamba Mungu alikuwa na uwezo wa kutimiza lile aliloahidi.

²² Hii ndio sababu, "ilihesabiwa kwake kuwa haki."

²³ Maneno haya "ilihesabiwa kwake kuwa haki," hayakuandikwa kwa ajili yake peke yake,

²⁴ bali kwa ajili yetu sisi pia ambao Mungu atatupatia haki, sisi tunaomwamini yeye aliyem-fufua Isa Bwana wetu kutoka kwa wafu.

²⁵ Alitolewa afe kwa ajili ya dhambi zetu, naye alifufuliwa kutoka mauti ili tuhesabiwe haki.

5

Matokeo ya kuhesabiwa haki

¹ Kwa hiyo, kwa kuwa tumekwisha kuhesabiwa haki kwa imani, tuna amani na Mungu kupitia kwa Bwana wetu Isa Al-Masihi,

² ambaye kupitia kwake tumepata kuifikia neema hii kupitia kwa imani, neema ambayo tunasimama ndani yake sasa. Nasi twafurahia katika tumaini letu la kushiriki utukufu wa Mungu.

³ Si hivyo tu, bali twafurahi pia katika mateso, kwa sababu tunajua kuwa mateso huleta saburi,

⁴ nayo saburi huleta uthabiti wa moyo, na uthabiti wa moyo huleta tumaini,

⁵ wala tumaini halitukatishi tamaa, kwa sababu Mungu amekwisha kumimina pendo lake miyoni mwetu kupitia kwa Roho wa Mungu ambaye ametupatia.

⁶ Kwa maana hata tulipokuwa dhaifu, wakati ulipowadia, Al-Masihi alikufa kwa ajili yetu sisi wenyе dhambi.

⁷ Hakika, ni vigumu mtu ye yote kufa kwa ajili ya mwenye haki, ingawa inawezekana mtu akathubutu kufa kwa ajili ya mtu mwema.

⁸ Lakini Mungu ana udhihirisha upendo wake kwetu kwamba: Tulipokuwa tungali wenyе dhambi, Al-Masihi alikufa kwa ajili yetu.

⁹ Basi, kwa kuwa sasa tumeheabiwa haki kwa damu yake, si zaidi sana tutao kolewa kutoka ghadhabu ya Mungu kupitia kwake!

¹⁰ Kwa kuwa kama tulipokuwa adui wa Mungu tulipatanishwa naye kupitia kwa kifo cha Mwanawe, si zaidi sana baada ya kupatanishwa, tutao kolewa kwa uzima wake.

¹¹ Lakini zaidi ya hayo, pia tunafurahi katika Mungu kupitia kwa Bwana wetu Isa Al-Masihi, ambaye kupitia kwake tume pata upatanisho.

Adamu alileta kifo, Isa ameleta uzima

¹² Kwa hiyo kama vile dhambi ilivyoingia ulimwenguni kupitia kwa mtu mmoja, na kupitia dhambi hii mauti ikawafikia watu wote, kwa sababu wote wamefanya dhambi:

¹³ kwa maana kabla sheria hajatolewa, dhambi ilikuwemo ulimwenguni. Lakini dhambi kuhesabiwi wakati hakuna sheria.

¹⁴ Hata hivyo, tangu wakati wa Adamu hadi wakati wa Musa, mauti ilitawala watu wote, hata wale ambao hawakutenda dhambi kwa kuvunja amri, kama alivyofanya Adamu, aliye mfano wa yule atakayekuwa.

¹⁵ Lakini ile karama iliyotolewa haikuwa kama lile kosa. Kwa maana ikiwa watu wengi walikufa kwa sababu ya kosa la mtu mmoja, basi neema ya Mungu na ile karama iliyokuja kwa neema ya mtu mmoja, yaani Isa Al-Masihi, imezidi kuwa nyinyi kwa ajili ya wengi.

¹⁶ Tena ile karama ya Mungu haiwezi kulin-ganishwa na matokeo ya ile dhambi ya mtu mmoja. Kwani hukumu ilikuja kupitia kwa dhambi ya mtu mmoja, ikaleta adhabu; lakini ile karama ilikuja baada ya makosa mengi, ikaleta kuhesabiwa haki.

¹⁷ Kwa maana ikiwa kutokana na kosa la mtu mmoja, mauti ilitawala kupitia huyo mtu mmoja, zaidi sana wale wanaopokea wingi wa neema ya Mungu na karama yake ya kuhesabiwa haki, watatawala katika uzima kupitia kwa huyo mtu mmoja, yaani Isa Al-Masihi.

¹⁸ Kwa hiyo, kama vile kosa la mtu mmoja lilivyoleta adhabu kwa watu wote, vivyo hivyo pia kwa tendo la haki la mtu mmoja lilileta kuh-esabiwa haki ambako huleta uzima kwa wote.

¹⁹ Kwa maana kama vile kupitia kutokutii kwa yule mtu mmoja wengi walifanywa wenye dhambi, vivyo hivyo kupitia kutii kwa mtu

mmoja wengi watafanywa wenye haki.

20 Zaidi ya hayo, sheria ilikuja, ili uvunjaji wa sheria uongezeke. Lakini dhambi ilipoongezeka, neema iliongezeka zaidi,

21 ili kama vile dhambi ilivyotawala katika mauti, vivyo hivyo neema iweze kutawala kupitia kwa haki hata kuleta uzima wa milele katika Isa Al-Masihi Bwana wetu.

6

Kufa na kufufuka pamoja na Al-Masihi

1 Tuseme nini basi? Je, tuendelee kutenda dhambi ili neema ipate kuongezeka?

2 La hasha! Sisi tulioifia dhambi, tutawezaje kuendelea kuishi tena katika dhambi?

3 Au hamjui ya kuwa sisi sote tuliobatizwa* katika Al-Masihi Isa tulibatizwa katika mauti yake?

4 Kwa hiyo tulizikwa pamoja naye kupitia kwa ubatizo katika mauti, ili kama vile Al-Masihi alivyofufuliwa kutoka kwa wafu kwa utukufu wa Baba[†], nasi pia tupate kuishi maisha mapya.

5 Kwa maana ikiwa tumeungana naye katika mauti yake, bila shaka tutaungana naye katika ufufuo wake.

---

* **6:3** Ubatizo ni ishara ya kuungama dhambi na kusamehewa na Mwenyezi Mungu, na kuweka nadhiri ya kubadilisha mienendo ya awali. Wafuasi wa Isa Al-Masihi pia wanapokea Roho wa Mungu kama dhibitisho ya imani yao. † **6:4** Jina Baba linaonesha uhusiano maalum wa Isa na Mwenyezi Mungu. Kwa mwanadamu, Mwenyezi Mungu ni Baba kupitia uhusiano unaopatikana katika kumtumaini Isa Al-Masihi.

⁶ Kwa maana twajua kwamba utu wetu wa kale ulisulubiwa pamoja naye ili ule mwili wa dhambi upate kuangamizwa, nasi tusiendelee kuwa tena watumwa wa dhambi.

⁷ Kwa maana mtu ye yote ali yekufa amehesabiwa haki mbali na dhambi.

⁸ Basi ikiwa tulikufa pamoja na Al-Masihi, tunaa mini kwamba pia tutaishi pamoja naye.

⁹ Kwa maana tunajua kwamba Al-Masihi, kwa sababu alifufuliwa kutoka kwa wafu, hawezu kufa tena; mauti haina tena mamlaka juu yake.

¹⁰ Kifo alichokufa, aliifia dhambi mara moja tu; lakini uzima alio nao anamwishia Mungu.

¹¹ Vivyo hivyo, jihesabuni wafu katika dhambi lakini mliongohai kwa Mungu katika Al-Masihi Isa.

¹² Kwa hiyo, msiruhusu dhambi itawale ndani ya miili yenu, ipatikanayo na kufa, ili kuwafanya mzitii tamaa mbaya.

¹³ Wala msivitoe viungo vya miili yenu vitumike kama vyombo vya uovu vya kutenda dhambi, bali jitoeni kwa Mungu, kama watu waliotolewa kutoka mautini kuingia uzimani. Nanyi vitoeni viungo vya miili yenu kwake kama vyombo vya haki.

¹⁴ Kwa maana dhambi haitakuwa na mamlaka juu yenu, kwa sababu hampo chini ya sheria, bali chini ya neema.

Watumwa wa haki

¹⁵ Ni nini basi? Je, tutende dhambi kwa kuwa hatuko chini ya sheria bali chini ya neema? La, hasha!

¹⁶ Je, hamjui kwamba mnapojitoa kwa mtu ye yote kama watumwa watiifu, ninyi ni watumwa

wa yule mnayemtii? Iwe ni watumwa wa dhambi ambayo matokeo yake ni mauti, au watumwa wa utii ambao matokeo yake ni haki?

¹⁷ Lakini Mungu apewe shukrani kwa kuwa ninyi ambao kwanza mlikuwa watumwa wa dhambi, mmekuwa watii kutoka moyoni kwa mafundisho mliyopewa.

¹⁸ Nanyi baada ya kuwekwa huru mbali na dhambi, mmekuwa watumwa wa haki.

¹⁹ Ninasema kwa namna ya kibinadamu kwa sababu ya udhaifu wenu wa hali ya asili. Kama vile mlivyokuwa mkivitoa viungo vya miili yenu kama watumwa wa mambo machafu na uovu uliokuwa ukiongezeka zaidi, hivyo sasa vitoeni viungo vyenu kama watumwa wa haki inay-owaelekeza mpate kutakaswa.

²⁰ Mlipokuwa watumwa wa dhambi, mlikuwa hamtawaliwi na haki.

²¹ Lakini mlipata faida gani kwa mambo hayo ambayo sasa mnayaonea aibu? Mwisho wa mambo hayo ni mauti.

²² Lakini sasa kwa kuwa mmewekwa huru mbali na dhambi na mmekuwa watumwa wa Mungu, faida mnayopata ni utakatifu, ambao mwisho wake ni uzima wa milele.

²³ Kwa maana mshahara wa dhambi ni mauti, bali karama ya Mungu ni uzima wa milele katika Al-Masihi Isa Bwana wetu.

¹ Ndugu zangu, sasa ninasema na wale wanaoijua Torati: Je, hamjui kwamba Torati ina mam-laka juu ya mtu wakati akiwa hai tu?

² Kwa mfano, mwanamke aliyeolewa amefungwa kwa mumewe wakati akiwa hai, lakini yule mume akifa, yule mwanamke amefunguliwa kutoka sheria ya ndoa.

³ Hivyo basi, kama huyo mwanamke ataoleta na mwanaume mwingine wakati mumewe akiwa bado yuko hai, ataitwa mzinzi. Lakini kama mumewe akifa, mwanamke huyo hafungwi tena na sheria ya ndoa, naye akiolewa na mtu mwingine haitwi mzinzi.

⁴ Vivyo hivyo, ndugu zangu, ninyi mmeifia Torati kuitia kwa mwili wa Al-Masihi, ili mweze kuwa mali ya mwingine, yeye ambaye ali-fufuliwa kutoka kwa wafu, ili tupate kuzaa matunda kwa Mungu.

⁵ Kwa maana tulipokuwa tunatawaliwa na asili ya dhambi, tamaa za dhambi zilizochochewa na Torati zilikuwa zikitenda kazi katika miili yetu, hivyo tulizaa matunda ya mauti.

⁶ Lakini sasa, kwa kufia kile kilichokuwa kimetufunga kwanza, tumewekwa huru kutokana na Torati ili tutumike katika njia mpya ya Roho wa Mungu, wala si katika njia ya zamani ya Torati iliyoandikwa.

Torati na dhambi

⁷ Tuseme nini basi? Kwamba Torati ni dhambi? La, hasha! Lakini singejua dhambi isipokuwa kwa sababu ya Torati. Singejua kutamani ni nini kama Torati haikusema, “Usitamani.”

⁸ Lakini dhambi ilipata nafasi katika amri, nayo ikazaa kila aina ya tamaa ndani yangu. Kwa maana pasipo sheria, dhambi imekufa.

⁹ Mwanzoni nilikuwa hai pasipo sheria; lakini amri ilipokuja, dhambi ikawa hai, nami nikafa.

¹⁰ Nikaona kwamba ile amri iliyokusudiwa kuleta uzima, ilileta mauti.

¹¹ Kwa maana dhambi kwa kupata nafasi katika amri, ilinidanganya, na kupitia katika hiyo amri, ikaniuia.

¹² Hivyo basi, Torati yenyewe ni takatifu, na amri ni takatifu na ya haki, tena ni njema.

¹³ Je, kile kilicho chema basi kilikuwa mauti kwangu? La, hasha! Lakini ili dhambi itambuliwe kuwa ni dhambi, ilileta mauti ndani yangu kupitia kile kilichokuwa chema, ili kupitia kwa amri dhambi izidi kuwa mbaya kupita kiasi.

Mgongano wa ndani

¹⁴ Kwa maana tunajua kwamba Torati ni ya kiroho, lakini mimi ni wa kimwili nikiwa nimeuzwa kwenye utumwa wa dhambi.

¹⁵ Sielewi nitendalo, kwa maana lile ninalotaka kulitenda, silitendi, lakini ninatenda lile ninalichukia.

¹⁶ Basi kama ninatenda lile nisilotaka kutenda, ni kwamba ninakubali kuwa Torati ni njema.

¹⁷ Lakini, kwa kweli si mimi tena nitendaye lile nisilotaka bali ni ile dhambi inayokaa ndani yangu.

¹⁸ Kwa maana ninafahamu kwamba hakuna jema lolote linalokaa ndani yangu, yaani katika asili yangu ya dhambi. Kwa kuwa nina shauku ya kutenda lililo jema, lakini siwezi kulitenda.

19 Sitendi lile jema nitakalo kutenda, bali lile baya nisilolitaka, ndilo nitendalo.

20 Basi kama ninatenda lile nisilotaka kutenda, si mimi tena nifanyaye hivyo, bali ni ile dhambi inayokaa ndani yangu.

21 Hivyo naiona Torati ikitenda kazi. Nimapotaka kutenda jema, jambo baya liko papo hapo.

22 Kwa maana katika utu wangu wa ndani naifurahia Torati ya Mungu.

23 Lakini ninaona kuna sheria nyingine inayotenda kazi katika viungo vya mwili wangu inayopigana vita dhidi ya ile sheria ya akili yangu. Sheria hii inanifanya mateka wa ile sheria ya dhambi inayofanya kazi katika viungo vya mwili wangu.

24 Ole wangu, mimi maskini! Ni nani atakayeniokoa na mwili huu wa mauti?

25 Namshukuru Mungu anayeniokoa kupitia kwa Isa Al-Masihi Bwana wetu!

Hivyo basi, mimi mwenyewe kwa akili zangu ni mtumwa wa Torati ya Mungu, lakini katika asili ya dhambi ni mtumwa wa sheria ya dhambi.

8

Maisha katika Roho wa Mungu

1 Kwa hiyo, sasa hakuna hukumu ya adhabu kwa wale walio ndani ya Al-Masihi Isa*.

---

* **8:1** Maandiko mengine huongeza maneno ya ms 4 Isa, ambao hawaenendi kwa kuufuata mwili bali kwa kufuata Roho wa Mungu.

² Kwa sababu sheria ya Roho wa uzima katika Al-Masihi Isa imeniweka huru mbali na sheria ya dhambi na mauti.

³ Kwa maana kile ambacho Torati haikuwa na uwezo wa kufanya, kwa vile ilivyokuwa dhaifu katika mwili, Mungu kwa kumtuma Mwanawewe mwenyewe kwa mfano wa mwanadamu mwenye mwili ulio wa dhambi na kwa ajili ya dhambi, ye ye aliihukumu dhambi katika mwili,

⁴ ili haki ipatikanayo kwa Torati itimizwe ndani yetu sisi, ambao hatuenendi kwa kuufuata mwili bali kwa kufuata Roho wa Mungu.

⁵ Kwa maana wale wanaoishi kwa kuufuata mwili hu ziweka nia zao katika vitu vya mwili, lakini wale wanaoishi kwa kufuata Roho wa Mungu, hu ziweka nia zao katika mambo ya huyo Roho.

⁶ Kwa maana kuwa na nia ya mwili ni mauti, bali kuwa na nia inayoongozwa na Roho wa Mungu ni uzima na amani.

⁷ Kwa kuwa ile nia ya mwili ni uadui na Mungu, kwa maana haiitii Torati ya Mungu, wala haiwezi kuitii.

⁸ Wale wanaotawaliwa na mwili, hawawezi kumpendeza Mungu.

⁹ Lakini ninyi, hamtawaliwi na mwili, bali na Roho, ikiwa Roho wa Mungu anakaa ndani yenu. Mtu ambaye hana Roho wa Al-Masihi, huyo si wa Al-Masihi.

¹⁰ Lakini kama Al-Masihi anakaa ndani yenu, miili yenu imekufa kwa sababu ya dhambi, lakini roho zenu zi hai kwa sababu ya haki.

¹¹ Nanyi ikiwa Roho wa Mungu aliyemfufua Isa kutoka kwa wafu anakaa ndani yenu, ye ye aliyemfufua Al-Masihi Isa kutoka kwa wafu atai-huisha pia miili yenu ambayo hufa, kupitia kwa Roho wake Mtakatifu akaaye ndani yenu.

¹² Kwa hiyo ndugu zangu, sisi tu wadeni, si wa mwili, ili tuishi kwa kuufuata mwili,

¹³ kwa maana mkiishi kwa kuufuata mwili, mtakufa, lakini mkiyaua matendo ya mwili kwa Roho, mtaishi.

¹⁴ Kwa kuwa wote wanaoongozwa na Roho wa Mungu, hao ndio watoto wa Mungu.

¹⁵ Kwa maana hamkupokea roho ya utumwa iletayo hofu tena, bali mlipokea Roho wa ku-fanywa wana, ambaye kwa ye ye twalia, “Abba[†], Baba.”

¹⁶ Roho mwenyewe hushuhudia pamoja na roho zetu kwamba sisi tu watoto wa Mungu.

¹⁷ Hivyo, ikiwa sisi ni watoto, basi tu warithi, warithi wa Mungu, warithio pamoja na Al-Masihi, naam, tukiteswa pamoja naye tupate pia kutukuzwa pamoja naye.

Utukufu ujao

¹⁸ Nayahesabu mateso yetu ya wakati huu kuwa si kitu kulinganisha na utukufu utakaod-hihirishwa kwetu.

¹⁹ Kwa maana viumbi vyote vinangoja kwa shauku kudhahirishwa kwa watoto wa Mungu.

²⁰ Kwa kuwa viumbi vyote viliwekwa chini ya ubatili, si kwa chaguo lao, bali kwa mapenzi yake ye ye aliyevitisha katika tumaini,

---

[†] **8:15 Abba** ni neno la Kiaramu ambalo maana yake ni *Baba*.

21 ili viumbe vyote vipate kuwekwa huru kutoka kwa utumwa wa kuharibika na kupewa uhuru wa utukufu wa watoto wa Mungu.

22 Kwa maana twajua ya kuwa hata sasa vi- umbe vyote vimekuwa vikilia kwa maumivu kama uchungu wa mwanamke wakati wa kuzaa.

23 Wala si hivyo viumbe peke yao, bali hata sisi ambaao ndio matunda ya kwanza ya Roho wa Mungu, kwa ndani tunalia kwa uchungu tukisubiri kwa shauku kufanywa wana wa Mungu, yaani ukombozi wa miili yetu.

24 Kwa kuwa tuliockolewa kwa tumaini hili. Lakini kama kinachotumainiwa kikionekana, basi hakiwi tumaini tena. Je, kuna mtu anayetu- maini kupata kitu alicho nacho tayari?

25 Lakini tunapotumaini kupata kitu ambacho hatuna, basi twakingojea kwa saburi.

26 Vivyo hivyo, Roho wa Mungu hutusaidia katika udhaifu wetu, kwa sababu hatujui kuomba ipasavyo. Lakini Roho mwenyewe hutuombea kwa uchungu usioweza kutamkwa.

27 Naye Mungu aichunguzaye mioyo, anaijua nia ya Roho, kwa sababu Roho huyo huwaombea watakatifu sawasawa na mapenzi ya Mungu.

Tu zaidi ya washindi

28 Nasi tunajua ya kuwa katika mambo yote Mungu hutenda kazi pamoja na wote wanaompenda, yaani wale walioitwa kwa kusudi lake, ili kuwaletea mema.

29 Maana wale Mungu aliowajua tangu mwanzo, pia aliwachagua tangu mwanzo, wapate kufanana na mfano wa Mwanawe, ili

yeye awe mzaliwa wa kwanza mionganini mwa ndugu wengi.

³⁰ Nao wale Mungu aliotangulia kuwachagua, akawaita, wale aliowaita pia akawahesabia haki, nao wale aliowahesabia haki, pia akawatukuza.

Upendo wa Mwenyezi Mungu

³¹ Tuseme nini basi kuhusu haya? Ikiwa Mungu yuko upande wetu, ni nani awezaye kuwa kinyume chetu?

³² Ikiwa Mungu hakumhurumia Mwanawe, bali alimtoa kwa ajili yetu sote, atakosaje basi kutupatia vitu vyote kwa ukarimu pamoja naye?

³³ Ni nani atakayewashtaki wale ambao Mungu amewateua? Mungu ndiye anayewahesabia haki.

³⁴ Ni nani basi atakayewahukumia adhabu? Hakuna! Al-Masihi Isa aliyekufa, naam, na zaidi ya hayo, akafufuliwa kutoka kwa wafu, yuko mkono wa kuume wa Mungu, naye pia anatuombea.

³⁵ Ni nani atakayetutenga na upendo wa Al-Masihi? Je, ni shida au taabu au mateso au njaa au uchi au hatari au upanga?

³⁶ Kama ilivyoandikwa:
“Kwa ajili yako tunauawa mchana kutwa;
tumehesabiwa kama kondoo wa kuchinjwa.”

³⁷ Lakini katika mambo haya yote tu zaidi ya washindi kwa yeye aliyetupenda.

³⁸ Kwa maana nimekwisha kujua kwa hakika ya kuwa sio mauti, wala uzima, wala malaika, wala wenye mamlaka, wala yaliyopo, wala yatakayokuja, wala wenye uwezo,

³⁹ wala yaliyo juu, wala yaliyo chini, wala kiumbe kingine chochote zitaweza kututenga na upendo wa Mungu ulio katika Al-Masihi Isa, Bwana wetu.

9

Kuteuliwa kwa Israeli na Mwenyezi Mungu

¹ Ninasema kweli katika Al-Masihi, wala sisemi uongo, dhamiri yangu inanishuhudia katika Roho wa Mungu.

² Nina huzuni kuu na uchungu usiokoma moyoni mwangu.

³ Kwa maana ningetamani hata mimi ni laaniwe na kutengwa na Al-Masihi kwa ajili ya ndugu zangu hasa, wale walio wa kabilia langu kwa jinsi ya mwili,

⁴ yaani watu wa Israeli. Hao ndio wenye kule kufanywa wana, ule utukufu wa Mungu, yale maagano, kule kupokea Torati, ibada ya kwenye Hekalu na zile ahadi.

⁵ Wao ni wa uzao wa baba zetu wa zamani, ambao kutoka kwao Al-Masihi alikuja kwa jinsi ya mwili kama mwanadamu, yeye ambaye ni Mungu aliye juu ya vyote, mwenye kuhimidiwa milele! Amen.

⁶ Si kwamba neno la Mungu limeshindwa. Kwa maana si kila Mwisraeli ambaye ni wa uzao utokanao na Israeli ni Mwisraeli halisi.

⁷ Wala hawawi wazao wa Ibrahimu kwa sababu wao ni watoto wake, lakini: "Uzao wako utahesabiwa kupitia kwake Isaka."

⁸ Hii ina maana kwamba, si watoto waliozaliwa kimwili walio watoto wa Mungu, bali ni

watoto wa ahadi wanaohesabiwa kuwa uzao wa Ibrahimu.

⁹ Kwa maana ahadi yenewe ilisema, “Nitakurudia tena wakati kama huu, naye Sara atapata mtoto wa kiume.”

¹⁰ Wala si hivyo tu, bali pia watoto aliowazaa Rebeka walikuwa na baba huyo huyo mmoja, yaani baba yetu Isaka.

¹¹ Lakini, hata kabla hao mapacha hawajazaliwa au kufanya jambo lolote jema au baya, ili kusudi la Mungu la kuchagua lipate kusimama,

¹² si kwa matendo, bali kwa yeye mwenye kuita, Rebeka aliambiwa, “Yule mkubwa atamtu-mikia yule mdogo.”

¹³ Kama vile ilivyoandikwa, “Nimempenda Yakobo, lakini nimemchukia Esau.”

Mwenyezi Mungu hana upendeleo

¹⁴ Tuseme nini basi? Je, Mungu ni dhalimu? La, hasha!

¹⁵ Kwa maana Mungu alimwambia Musa,

“Nitamrehemu yeye nimrehemuye,
na pia nitamhurumia yeye nimhurumiaye.”

¹⁶ Kwa hiyo haitegemei kutaka kwa mwanadamu au jitihada, bali hutegemea huruma ya Mungu.

¹⁷ Kwa maana Maandiko yamwambia Farao, “Nilikuinua kwa kusudi hili hasa, ili nipate kuonesha uweza wangu juu yako, na ili Jina langu lipate kutangazwa duniani kote.”

¹⁸ Kwa hiyo basi, Mungu humhurumia yeye atakaye kumhurumia na humfanya mgumu yeye atakaye kumfanya mgumu.

¹⁹ Basi mtaniambia, "Kama ni hivyo, kwa nini basi bado Mungu anatulaumu? Kwa maana ni nani awezaye kupinga mapenzi yake?"

²⁰ Lakini, ewe mwanadamu, u nani wewe ushindane na Mungu? "Je, kilichoumbwa chawenza kumwambia yeye aliyekiumba, 'Kwa nini umeniumba hivi?'"

²¹ Je, mfinyanzi hana haki ya kufinyanga kutoka bonge moja vyombo vya udongo, vingine kwa matumizi ya heshima na vingine kwa matumizi ya kawaida?

²² Iweje basi, kama Mungu kwa kutaka kuonesha ghadhabu yake na kufanya uweza wake ujulikane, amevumilia kwa uvumilivu mwingi vile vyombo vya ghadhabu vilivyoandalialiwa kwa uhariibifu?

²³ Iweje basi, kama yeye alitenda hivi ili kufanya wingi wa utukufu wake ujulikane kwa vyombo vya rehema yake, alivyotangulia kuvitengeneza kwa ajili ya utukufu wake?

²⁴ Hivi vyombo ni sisi, ambao pia alituita, sio kutoka kwa Wayahudi peke yao, bali pia kutoka kwa watu wa Mataifa.

Yote yalitabiriwa katika Maandiko

²⁵ Kama alivyosema Mungu katika Hosea:
"Nitawaita 'watu wangu'

wale ambao si watu wangu;
nami nitamwita 'mpendwa wangu'

yeye ambaye si mpPENDWA wangu,"

²⁶ tena,

"Itakuwa hasa mahali pale walipoambiwa,

'Ninyi si watu wangu,'

wao wataitwa 'wana wa Mungu aliye hai.' "

27 Isaya anapaza sauti na kusema kuhusu Israeli kwamba:

"Ingawa idadi ya Waisraeli ni wengi kama mchanga wa pwani,
ni mabaki yao tu watakaokolewa.

28 Kwa kuwa Mwenyezi Mungu ataitekeleza hukumu yake duniani kwa haraka na kwa ukamilifu."

29 Ni kama vile alivyotabiri Isaya, akisema:

"Kama Mwenyezi Mungu,
Mungu wa majeshi ya mbinguni,
hakutuachia uzao,

tungekuwa kama Sodoma,
tungefana na Gomora."

Kutokuamini kwa Israeli

30 Kwa hiyo tuseme nini? Kwamba watu wa Mataifa ambao hawakutafuta haki, wamepata haki ile iliyo kupitia kwa imani.

31 Lakini Israeli, ambao walijitahidi kupata haki kupitia kwa sheria, hawakuipata.

32 Kwa nini? Kwa sababu hawakuitafuta kupitia kwa imani bali kupitia kwa matendo. Wakajikwaa kwenye lile "jiwe la kukwaza".

33 Kama ilivyoandikwa:

"Tazama naweka katika Sayuni jiwe la kukwaza
watu
na mwamba wa kuwaangusha.

Yeyote atakayemwamini
hataaibika kamwe."

10

¹ Ndugu zangu, shauku ya moyo wangu na maombi yangu kwa Mungu ni kwa ajili ya Waisraeli, kwamba waokolewe.

² Kwa maana ninaweza nikashuhudia wazi kwamba wao wana juhudzi kubwa kwa ajili ya Mungu, lakini juhudzi yao haina maarifa.

³ Kwa kuwa hawakujua haki ya Mungu, wakatafuta kuweka haki yao wenyewe, hawakujitia chini ya haki ya Mungu.

⁴ Kwa maana Al-Masihi ni ukomo wa sheria ili kila mtu aaminiye ahesabiwe haki.

Wokovu kwa watu wote

⁵ Musa anaandika kuhusu haki ile itokanayo na sheria, kwamba, "Mtu atendaye matendo hayo ataishi kwa hayo."

⁶ Lakini ile haki itokanayo na imani husema hivi: "Usiseme moyoni mwako, 'Ni nani atakayepanda mbinguni?' " (yaani ili kumleta Al-Masihi chini)

⁷ "au 'Ni nani atashuka kwenda Kuzimu'*?" (yaani ili kumleta Al-Masihi kutoka kwa wafu).

⁸ Lakini andiko lasemaje? "Lile neno liko karibu nawe, liko kinywani mwako na moyoni mwako," yaani lile neno la imani tunalolihubiri.

⁹ Kwa sababu, ukikiri kwa kinywa chako kwamba "Isa ni Bwana," na kuamini moyoni mwako kwamba Mungu alimfufua kutoka kwa wafu, utaokoka.

* **10:7** Kuzimu hapa kwa Kiyunani ni Abyss, yaani *mahali pa wafu*.

¹⁰ Kwa maana kwa moyo mtu huamini na hivyo kuhesabiwa haki, tena kwa kinywa mtu hukiri na hivyo kupata wokovu.

¹¹ Kama Maandiko yanavyosema, “Yeyote amwaminiye hataaibika kamwe.”

¹² Kwa maana hakuna tofauti kati ya Myahudi na mtu wa Mataifa, ye ye ni Bwana wa wote, mwenye utajiri kwa wote wamwitao.

¹³ Kwa maana, “Kila mtu atakayeliitia Jina la Mwenyezi Mungu, ataokolewa.”

¹⁴ Lakini watamwitaje ye ye ambaye hawa-jamwamini? Nao watawezaje kumwamini ye ye ambaye hawajamsikia? Tena watamsikiaje bila mtu kuwahubiria?

¹⁵ Nao watahubirije wasipopelekwa? Kama ilivyoandikwa, “Tazama jinsi ilivyo mizuri miguu yao wale wanaohubiri Habari Njema!”

¹⁶ Lakini si wote walioitii Injili. Kwa maana Isaya asema, “Mwenyezi Mungu, ni nani aliyeamini ujumbe wetu?”

¹⁷ Basi, imani chanzo chake ni kusikia, na kusikia huja kwa neno la Al-Masihi.

¹⁸ Lakini nauliza: Je, wao hawakusikia? Naam, wamesikia, kwa maana:

“Sauti yao imeenea duniani pote,
nayo maneno yao yameenea
hadi miisho ya ulimwengu.”

¹⁹ Nami nauliza tena: Je, Waisraeli hawakuelewa? Kwanza, Musa asema, “Nitawafanya mwe na wivu kwa watu wale ambao si taifa. Nitawakasirisha kwa taifa lile lisilo na ufahamu.”

²⁰ Naye Isaya kwa ujasiri mwingu anasema,

“Nimeonekana na watu wale ambao hawaku-nitafuta.
 Nilijifunua kwa watu
 wale ambao hawakunitafuta.”
 21 Lakini kuhusu Israeli anasema,
 “Mchana kutwa nimewanyooshea
 watu wakaidi na wasiotii mikono yangu.”

11

Mabaki ya Israeli

¹ Basi nauliza: Je, Mungu amewakataa watu wake? La, hasha! Mimi mwenyewe ni Mwisa-raeli, tena uzao wa Ibrahimu kutoka kabilia la Benyamini.

² Mungu hajawakataa watu wake, ambao ye ye aliwajua tangu mwanzo. Je, hamjui yale Maandiko yasemayo kuhusu Ilya, jinsi alivy-omlalamikia Mungu kuhusu Israeli?

³ Alisema, “Mwenyezi Mungu, wamewaua manabii wako na kuzibomoa madhabahu zako, nimebaki mimi peke yangu, nao wanataka kuniua?”

⁴ Je, Mungu alimjibuje? “Nimejibakizia watu elfu saba ambao hawajapiga magoti kumwabudu Baali.”

⁵ Vivyo hivyo pia, sasa wapo mabaki walioch-aguliwa kwa neema ya Mungu.

⁶ Lakini ikiwa wamechaguliwa kwa neema, si tena kwa msingi wa matendo. Kama ingekuwa kwa matendo, neema isingekuwa neema tena.

⁷ Tuseme nini basi? Kile kitu ambacho Israeli alikitafuta kwa bidii hakukipata. Lakini

waliochaguliwa walikipata. Waliobaki wali-fanywa wagumu,

⁸ kama ilivyoandikwa:

“Mungu aliwapa bumbuazi la mioyo,

macho ili wasiweze kuona,

na masikio ili wasiweze kusikia,

hadi leo.”

⁹ Naye Daudi anasema:

“Karamu zao na ziwe tanzi na mtego wa kuwanasa,

kitu cha kuwakwaza waanguke, na adhabu kwao.

¹⁰ Macho yao yatiwe giza ili wasiweze kuona, nayo migongo yao iinamishwe daima.”

Matawi yaliyopandikizwa

¹¹ Hivyo nauliza tena: Je, Waisraeli walijikwaa ili waanguke na kuangamia kabisa? La, hasha! Lakini kwa sababu ya makosa yao, wokovu ume-wafikia watu wa Mataifa, ili kuwafanya Waisraeli waone wivu.

¹² Basi ikiwa kukosa kwao kumekuwa utajiri mkubwa kwa ulimwengu, tena kama kuangamia kwao kumeleta utajiri kwa watu wa Mataifa, kurudishwa kwao kutaleta utajiri mkuu zaidi.

¹³ Sasa ninasema nanyi watu wa Mataifa. Maadamu mimi ni mtume kwa watu wa Mataifa, naitukuza huduma yangu

¹⁴ ili kuwafanya watu wangu waone wivu na hivyo kuwaokoa baadhi yao.

¹⁵ Kwa kuwa ikiwa kukataliwa kwao ni kupatanishwa kwa ulimwengu, kukubaliwa kwao si kutakuwa ni uhai baada ya kufa?

16 Kama sehemu ya donge la unga uliotolewa kuwa limbuko ni mtakatifu, basi unga wote ni mtakatifu, nalo shina kama ni takatifu, vivyo hivyo na matawi nayo.

17 Lakini kama baadhi ya matawi yalikatwa, nawe chipukizi la mzeituni mwitu ukapandikizwa mahali pao ili kushiriki unono pamoja na matawi mengine kutoka shina la mzeituni,

18 basi usijivune juu ya hayo matawi. Lakini ukijivuna, kumbuka jambo hili: Si wewe unayelishikilia shina, bali ni shina linalokushikilia wewe.

19 Basi utasema, “Matawi yale yalikatwa ili nipaye kupandikizwa katika hilo shina.”

20 Hii ni kweli. Matawi hayo yalikatwa kwa sababu ya kutokuamini kwake, lakini wewe umesimama tu kwa sababu ya imani. Kwa hiyo usijivune, bali simama kwa kuogopa.

21 Kwa maana kama Mungu hakuyahurumia matawi ya asili, wala hatakuhurumia wewe.

22 Angalia basi wema na ukali wa Mungu: Ukali kwa wale walioanguka, bali wema wa Mungu kwako wewe, kama utadumu katika wema wake. La sivyo, nawe utakatiliwa mbali.

23 Wao nao wasipodumu katika kutokuamini kwao, watapandikizwa tena kwenye shina, kwa maana Mungu anao uwezo wa kuwapandikiza tena kwenye hilo shina.

24 Ikiwa wewe ulikatwa kutoka kile ambacho kwa asili ni mzeituni mwitu, na kupandikizwa kinyume cha asili kwenye mzeituni uliopandwa, si rahisi zaidi matawi haya ya asili kupandikizwa tena kwenye shina lake la mzeituni wao

mwenyewe!

Israeli wote wataokolewa

²⁵ Ndugu zangu, ili msije mkajidai kuwa wenyewe hekima kuliko mlivyo, nataka mfahamu siri hii: Ugumu umewapata Israeli kwa sehemu hadi idadi ya watu wa Mataifa watakaoingia itimie.

²⁶ Hivyo Israeli wote wataokolewa. Kama ilivyoandikwa:

“Mkombozi atakuja kutoka Sayuni;
ataondoa kutokumcha Mungu katika
Yakobo.

²⁷ Hili ndilo agano langu nao
nitakapoziondoa dhambi zao.”

²⁸ Kwa habari ya Injili, wao ni adui wa Mungu kwa ajili yenu, lakini kuhusu kule kuteuliwa kwao ni wapendwa, kwa ajili ya baba zao wa zamani;

²⁹ kwa maana akishawapa watu karama, Mungu haziondoi, wala wito wake.

³⁰ Kama vile ninyi wakati fulani mlivyokuwa waasi kwa Mungu lakini sasa mmepata rehema kwa sababu ya kutokutii kwao,

³¹ hivyo nao Waisraeli wamekuwa waasi ili wao nao sasa waweze kupata rehema kwa ajili ya rehema za Mungu kwenu.

³² Kwa maana Mungu amewafunga wanadamu wote kwenye kuasi ili apate kuwarehemu wote.

Wimbo wa shukrani

³³ Tazama jinsi kilivyo kina cha utajiri

wa hekima na maarifa ya Mungu!

Tazama jinsi hukumu zake hazichunguziki,

na ambavyo njia zake hazitafutiki!

34 “Ni nani aliyeyafahamu mawazo ya Mwenyezi Mungu?

Au ni nani ambaye amekuwa mshauri wake?”

35 “Au ni nani aliyempa chochote ili arudishiwe?”

36 Kwa maana vitu vyote vyatoka kwake, viko kwake na kwa ajili yake.
Utukufu ni wake milele! Amen.

12

Maisha mapya katika Al-Masihi

1 Kwa hiyo, ndugu zangu, nawasihi kwa rehemha zake Mungu, itoeni miili yenu iwe dhabihu iliyo hai, takatifu na inayompendeza Mungu, hii ndiyo ibada yenu yenyе maana.

2 Msifuatishe tena mfano wa ulimwengu huu, bali mgeuzwe kwa kufanywa upya nia zenu. Ndipo mtaweza kujaribu ili kuthibitisha mapenzi ya Mungu yaliyo mema, yanayopendeza na kamilifu machoni pake.

3 Kwa ajili ya neema niliyopewa nawaambia kila mmoja miongoni mwenu, asijidhanie kuwa bora kuliko impasavyo, bali afikiri kwa busara kwa kulingana na kipimo cha imani Mungu aliyompa.

4 Kama vile katika mwili mmoja tulivyo na viungo vingi, navyo viungo vyote havina kazi moja,

5 vivyo hivyo na sisi tulio wengi, tu mwili mmoja katika Al-Masihi, nasi kila mmoja ni kuingo cha mwenzake.

⁶ Tuna karama zilizotofautiana kila mmoja kutokana na neema tuliyopewa. Kama ni unabii na tutoe unabii kwa kadiri ya imani.

⁷ Kama ni kuhudumu na tuhudumu, mwenye kufundisha na afundishe,

⁸ kama ni kutia moyo na atie moyo, kama ni kuchangia kwa ajili ya mahitaji ya wengine na atoe kwa ukarimu, kama ni uongozi na aongoze kwa bidii, kama ni kuhurumia wengine na afanye hivyo kwa furaha.

Alama za Mfuasi wa kweli wa Al-Masihi

⁹ Upendo lazima usiwe na unafiki. Chukieni lililo ovu, shikamaneni na lililo jema.

¹⁰ Pendaneni ninyi kwa ninyi kwa upendo wa ndugu. Waheshimuni na kuwatanguliza wengine.

¹¹ Msiwe wavivu, bali mwe na bidii katika roho mkimtumikia Bwana Isa.

¹² Kuweni na furaha katika tumaini, katika dhiki kuweni na saburi, dumuni katika maombi.

¹³ Changieni katika mahitaji ya watakatifu, wakaribisheni wageni.

¹⁴ Wabarikini wale wanaowatesa, barikini wala msilaani.

¹⁵ Furahini pamoja na wenyе kufurahi, lieni pamoja na wale waliao.

¹⁶ Kaeni kwa amani ninyi kwa ninyi. Msijivune, bali mwe tayari kushirikiana na wanyonge. Wala msiwe watu wenyе kujivuna kwamba mnajua kila kitu.

¹⁷ Msimlipe mtu yejote ovu kwa ovu. Jitahidini ili mtende yaliyo mema machoni pa watu wote.

¹⁸ Ikiwezekana, kwa upande wenu kaeni kwa amani na watu wote.

¹⁹ Wapendwa, msilipize kisasi, bali ipisheni ghadhabu ya Mungu, maana imeandikwa: "Ni juu yangu kulipiza kisasi, nitalipiza," asema Mwenyezi Mungu.

²⁰ Badala yake:

"Kama adui yako ana njaa, mlishe;
kama ana kiu, mpe kinywaji.

Kwa kufanya hivyo,
unaweka makaa ya moto yanayowaka kich-wani pake."

²¹ Usishindwe na ubaya, bali uushinde ubaya kwa wema.

13

Kutii mamlaka

¹ Kila mtu na atii mamlaka inayotawala, kwa maana hakuna mamlaka isiyotoka kwa Mungu, nazo mamlaka zilizopo zimewekwa na Mungu.

² Kwa hiyo yeye anayeasi dhidi ya mamlaka inayotawala anaasi dhidi ya kile kilichowekwa na Mungu, nao wale wafanyao hivyo watajiletea hukumu juu yao wenyewe.

³ Kwa kuwa watawala hawawatishi watu wale wanaotenda mema bali wale wanaotenda mabaya. Je, wataka usimwogope mwenye mamlaka? Basi tenda lile lililo jema naye atakusifu.

⁴ Kwa maana mwenye mamlaka ni mtumishi wa Mungu kwa ajili ya mema yako. Lakini ukitenda mabaya, basi ogopa, kwa kuwa hauinui upanga bila sababu. Yeye ni mtumishi wa Mungu,

mjumbe wa Mungu wa kutekeleza adhabu juu ya watenda mabaya.

⁵ Kwa hiyo ni lazima kutii wenyе mamlaka, si kwa sababu ya kuogopa adhabu iwezayo kutolewa, bali pia kwa ajili ya dhamiri.

⁶ Kwa sababu hii mnalipa kodi, kwa maana watawala ni watumishi wa Mungu, ambao hutumia muda wao wote kutawala.

⁷ Mlipeni kila mtu kile mnachodaiwa. Kama mnadaiwa kodi lipeni kodi, kama ni ushuru, lipeni ushuru, astahiliye hofu, mhofu, astahiliye heshima, mheshimu.

Kupendana hutimiza Torati

⁸ Msidaiwe kitu na mtu ye yeyote, isipokuwa kuperdana, kwa maana yeye ampendaye mwenzake, ameitimiza sheria.

⁹ Kwa kuwa amri hizi zisemazo, "Usizini," "Usiue," "Usiibe," "Usitamani," na amri nyingine zote, zinajumlishwa katika amri hii moja: "Mpende jirani yako kama nafsi yako."

¹⁰ Upendo haumfanyii jirani jambo baya. Kwa hiyo upendo ndio utmilifu wa sheria.

¹¹ Nanyi fanyeni hivi, mkiutambua wakati tulio nao. Saa ya kuamka kutoka usingizini imewadia, kwa maana sasa wokovu wetu umekaribia kuliko hapo kwanza tulipoamini.

¹² Usiku umeendelea sana, mapambazuko yamekaribia. Kwa hiyo tuyaweke kando matendo ya giza na tuvae silaha za nuru.

¹³ Basi na tuenende kwa adabu kama inavyopasa wakati wa mchana, si kwa kufanya karamu za ulafi na ulevi, si kwa ufisadi na uasherati, si kwa ugomvi na wivu.

¹⁴ Bali jivikeni Bwana Isa Al-Masihi, wala msi-fikiri jinsi mtakavyotimiza tamaa za miili yenu yenye asili ya dhambi.

14

Msiwahukumu wengine

¹ Mkaribisheni yeye ambaye imani yake ni dhaifu, lakini si kwa kugombana na kubishana juu ya mawazo yake.

² Mtu mmoja imani yake inamruhusu kula kila kitu, lakini mwingine ambaye imani yake ni dhaifu, hula mboga tu.

³ Yeye alaye kila kitu asimdhara u yeye asiyekula. Wala yeye asiyekula kila kitu asimhukumu yule alaye kila kitu, kwa maana Mungu amemkubali.

⁴ Wewe ni nani hata umhukumu mtumishi wa mtu mwingine? Kwa bwana wake tu anasimama au kuanguka. Naye atasimama kwa sababu Bwana anaweza kumsimamisha.

⁵ Mtu mmoja anaitukuza siku fulani kuwa ni bora kuliko nyininge, na mwingine anaona kuwa siku zote ni sawa. Basi kila mmoja awe na hakika na yale anayoamini.

⁶ Yeye anayehesabu siku moja kuwa takatifu kuliko nyininge, hufanya hivyo kwa kumheshimu Mwenyezi Mungu. Naye alaye nyama hula kwa Mwenyezi Mungu, kwa maana humshukuru Mungu, naye akataaye kula nyama hufanya hivyo kwa Mwenyezi Mungu na humshukuru Mungu.

⁷ Kwa kuwa hakuna hata mmoja wetu anayeishi kwa ajili yake mwenyewe, wala

hakuna hata mmoja wetu afaye kwa ajili yake mwenyewe.

⁸ Kama tunaishi, tunaishi kwa Mwenyezi Mungu, nasi pia tukifa tunakufa kwa Mwenyezi Mungu. Kwa hiyo basi, kama tukiishi au kama tukifa, sisi ni mali ya Mwenyezi Mungu.

⁹ Kwani kwa sababu hii hasa, Al-Masihi alikufa na akawa hai tena kusudi apate kuwa Bwana wa wote, yaani waliokufa na walio hai.

¹⁰ Basi kwa nini wewe wamhukumu ndugu yako? Au kwa nini wewe unamdharaun ndugu yako? Kwa kuwa sote tutasimama mbele ya kiti cha Mungu cha hukumu.

¹¹ Kwa kuwa imeandikwa:
“ ‘Kama vile niishivyo,’ asema Mwenyezi Mungu,
‘kila goti litapigwa mbele zangu,
na kila ulimi utakiri kwa Mungu.’ ”

¹² Hivyo basi kila mmoja wetu atatoa habari zake mwenyewe kwa Mungu.

Usimfanye ndugu Yako ajikwae

¹³ Kwa hiyo tusiendelee kuhukumiana. Badala yake mtu aamue kutoweza kamwe kikwazo au kizuizi katika njia ya ndugu mwingine.

¹⁴ Ninajua tena nimehakikishiwa sana katika Bwana Isa kwamba hakuna kitu chochote amba-cho ni najisi kwa asili yake. Lakini kama mtu anakiona kitu kuwa ni najisi, basi kwake huyo kitu hicho ni najisi.

¹⁵ Kama ndugu yako anahuzunishwa kwa sababu ya kile unachokula, basi huenendi tena katika upendo. Usiruhusu kile unachokula kiwe sababu ya kumwangamiza ndugu yako ambaye Al-Masihi alikufa kwa ajili yake.

16 Usiruhusu kile ambacho unakiona kuwa chema kisemwe kuwa ni kiovu.

17 Kwa maana ufalme wa Mungu si kula na kunywa, bali ni haki, amani na furaha katika Roho wa Mungu.

18 Kwa sababu mtu ye yeyote anayemtumikia Al-Masihi kwa jinsi hii, anampendeza Mungu na kukubaliwa na wanadamu.

19 Kwa hiyo na tufanye bidii kutafuta yale yaletayo amani na kujengana sisi kwa sisi.

20 Usiiharibu kazi ya Mungu kwa ajili ya chakula. Hakika vyakula vyote ni safi, lakini ni kosa kula kitu chochote kinachomsababisha ndugu yako ajikwae.

21 Ni afadhali kutokula nyama wala kunywa divai au kufanya jambo lingine lolote litakalomsababisha ndugu yako ajikwae.

22 Je, wewe unayo imani? Ile imani uliyo nayo, uwe nayo nafsini mwako mbele za Mungu. Heri mtu yule asiye na sababu ya kujihukumu nafsi yake kwa ajili ya kile anachokifanya.

23 Lakini kama mtu ana shaka kuhusu kile anachokula, amehukumiwa, kwa sababu hakula kwa imani. Kwa kuwa chochote kinachofanywa pasipo imani ni dhambi.

15

Usijipendeze mwenyewe tu

1 Sisi tulio na nguvu, hatuna budi kuchukuliana na kushindwa kwa wale walio dhaifu wala si kujipendeza nafsi zetu wenyewe.

² Kila mmoja wetu inampasa kumpendeza jirani yake kwa mambo mema, ili kumjenga katika imani.

³ Kwa maana hata Al-Masihi hakujipendeza mwenyewe, bali kama ilivyoadikwa: "Matukano yao wale wanaokutukana wewe yalinipata mimi."

⁴ Kwa maana kila kitu kilichoandikwa zามاني, kiliandikwa kutufundisha, ili kwa saburi na faraja tunayopata katika Maandiko tuwe na tumaini.

⁵ Mungu atoaye saburi na faraja awajalie ninyi roho ya umoja mionganoni mwenu mnapomfuata Al-Masihi Isa,

⁶ ili kwa moyo mmoja mpate kumtukuza Mungu aliye Baba* wa Bwana wetu Isa Al-Masihi.

Injili sawa kwa Wayahudi na kwa watu wa Mataifa

⁷ Karibishaneni ninyi kwa ninyi kama Al-Masihi alivyowakaribisha ninyi ili kumletea Mungu utukufu.

⁸ Kwa maana nawaambia kwamba Al-Masihi amekuwa mtumishi kwa wale waliokehiriwa ili kuonesha kweli ya Mungu, na kuthibitisha zile ahadi walizopewa baba zetu wa zamani,

⁹ na pia ili watu wa Mataifa wamtukuze Mungu kwa rehema zake. Kama ilivyoadikwa:

"Kwa hiyo nitakutkuza kati ya watu wa Mataifa; nitaliimbia sifa jina lako."

¹⁰ Tena yasema,

"Enyi watu wa Mataifa, furahini

---

* **15:6** Jina Baba linaonesha uhusiano maalum wa Isa na Mwenyezi Mungu.

pamoja na watu wa Mungu.”

11 Tena,

“Msifuni Mwenyezi Mungu, ninyi watu wa Mataifa wote,
na kumwimbia sifa, enyi watu wote.”

12 Tena Isaya anasema,

“Shina la Yese litachipuka,
ye ye atakayeinuka ili kuyatawala mataifa.

Watu wa Mataifa watamtumaini.”

13 Mungu wa tumaini awajaze ninyi furaha yote na amani katika kumwamini, ili mpate kujawa na tumaini tele kwa nguvu ya Roho Mtakatifu wa Mungu.

Paulo mhudumu wa watu wa Mataifa

14 Ndugu zangu, mimi mwenyewe ninasadiki kwamba mmejaa wema, mkijazwa ufahamu wote na mnaweza kufundishana ninyi kwa ninyi.

15 Hata hivyo, nimewaandikia kwa ujasiri vipengele kadha wa kadha katika waraka huu ili kuwakumbusha tena kuvihusu, kutokana na ile neema Mungu aliyonipa

16 niwe mhudumu wa Al-Masihi Isa kwa watu wa Mataifa. Alinipa huduma ya kikuhanu ya kutangaza Injili ya Mungu, ili watu wa Mataifa wapate kuwa dhabihu inayokubalika na Mungu, kwa kutakaswa na Roho wa Mungu.

17 Kwa hiyo ninajisifu katika Al-Masihi Isa, kwenye utumishi wangu kwa Mungu.

18 Kwa maana sitathubutu kusema kitu chohchote zaidi ya kile ambacho Al-Masihi amefanya kwa kunitumia mimi katika kuwaongoza watu wa Mataifa wamtii Mungu kwa yale niliyosema na kufanya,

¹⁹ kwa nguvu za ishara na miujiza, kwa uweza wa Roho wa Mungu, hivyo kuanzia Yerusalemu hadi maeneo yote ya kandokando yake hadi Iliriko, nimekwisha kuihubiri Injili ya Al-Masihi kwa ukamilifu.

²⁰ Hivyo imekuwa nia yangu kuhubiri Injili pale ambapo Al-Masihi hajajulikana, ili nisije nikajenga juu ya msingi wa mtu mwingine.

²¹ Lakini kama ilivyoandikwa:

“Wale ambao hawajahubiriwa habari zake wataona,
nao wale ambao hawajazisikia watafahamu.”

²² Hii ndiyo sababu nimezuiliwa mara nyingi nisiweze kuja kwenu.

Paulo apanga kwenda Rumi

²³ Lakini sasa kwa kuwa hakuna nafasi zaidi kwa ajili yangu katika sehemu hii, ninatamani kuja kwenu kama ambavyo nimekuwa na shauku kwa miaka mingi.

²⁴ Nimekusudia kufanya hivyo nitakapokuwa njiani kwenda Hispania. Natarajia kuwaona katika safari yangu na kusafirishwa nanyi hadi huko, baada ya kufurahia ushirika wenu kwa kitambo kidogo.

²⁵ Ila sasa niko njiani kuelekea Yerusalemu kwa ajili ya kuwahudumia watakatifu huko.

²⁶ Kwa kuwa imewapendeza watu wa Makedonia na Akaya kufanya changizo kwa ajili ya maskini walio mionganoni mwa watakatifu huko Yerusalemu.

²⁷ Imewapendeza kufanya hivyo, naam, kwani ni wadeni wao. Kwa maana ikiwa watu wa Mataifa wameshiriki baraka za rohoni za

Wayahudi, wao ni wadeni wa Wayahudi, ili Wayahudi nao washiriki baraka zao za mambo ya mwilini.

²⁸ Kwa hiyo baada ya kukamilisha kazi hii na kuhakikisha kuwa wamepokea kila kitu kili-chokusanywa, nitapitia kwenu nikiwa njiani kwenda Hispania.

²⁹ Ninajua kwamba nitakapokuja kwenu, nitakuja na wingi wa baraka za Al-Masihi.

³⁰ Basi, ndugu zangu, nawasihi kwa Jina la Bwana wetu Isa Al-Masihi na kwa upendo wa Roho wa Mungu, kujiunga nami katika taabu zangu mkiniombea kwa Mungu.

³¹ Ombeni ili nipate kuokolewa mikononi mwa wale wasioamini walio Yudea, na kwamba utumishi wangu upate kukubaliwa na watakatifu wa huko Yerusalem,

³² ili kwa mapenzi ya Mungu niweze kuja kwenu kwa furaha, nami niburudishwe pamoja nanyi.

³³ Mungu wa amani na awe pamoja nanyi nyote. Amen.

16

Salamu kwa watu binafsi

¹ Napenda kumtambulisha kwenu dada yetu Foibe, mhudumu katika kundi la waumini la Kenkrea.

² Naomba mpokeeni katika Bwana Isa ipasavyo watakatifu na kumpa msaada wowote atakaohitaji kutoka kwenu, kwa maana ye ye amekuwa

msaada kwa watu wengi, mimi nikiwa mionganoni mwao.

3 Wasalimuni Prisila* na Akila, watumishi wen-zangu katika Al-Masihi Isa.

4 Wao walihatarisha maisha yao kwa ajili yangu; wala si mimi tu ninayewashukuru bali pia makundi yote ya waumini walio watu wa Mataifa.

5 Salimuni pia kundi la waumini wanaokutana nyumbani mwao.

Msalimuni rafiki yangu mpPENDWA Epaineto, aliyekuwa mtu wa kwanza kumwamini Al-Masihi huko jimbo la Asia.

6 Msalimuni Mariamu, aliyefanya kazi kwa bidii kwa ajili yenu.

7 Wasalimuni Androniko na Yunia, jamaa zangu ambao wamekuwa gerezani pamoja nami. Wao ni maarufu mionganoni mwa mitume, nao walikuwa katika Al-Masihi kabla yangu.

8 Msalimuni Ampliato, yeye nimpendaye katika Bwana Isa.

9 Msalimuni Urbano, mtendakazi mwenzetu katika Al-Masihi, pamoja na rafiki yangu mpPENDWA Stakisi.

10 Msalimuni Apele aliyejaribiwa na akaithibitisha imani yake katika Al-Masihi.

Wasalimuni wote walio nyumbani mwa Aristobulo.

11 Msalimuni ndugu yangu Herodioni.

Wasalimuni wote walio nyumbani mwa Narkiso walio katika Bwana Isa.

* **16:3** kwa Kiyunani ni *Priska*

12 Wasalimuni Trifaina na Trifosa, wale wanawake wanaofanya kazi kwa bidii katika Bwana Isa.

Msalimuni rafiki yangu mpendwa Persisi, mwanamike mwingine aliyefanya kazi kwa bidii katika Bwana Isa.

13 Msalimuni Rufo, mteule katika Bwana Isa, pamoja na mama yake, ambaye amekuwa mama kwangu pia.

14 Wasalimuni Asinkrito, Flegoni, Herme, Patroba, Herma na ndugu wote walio pamoja nao.

15 Wasalimuni Filologo, Yulia, Nerea na dada yake, na Olimpa na watakatifu wote walio pamoja nao.

16 Salimianeni kwa busu takatifu.

Makundi yote ya waumini ya Al-Masihi wanawasalimu.

Maelekezo ya mwisho

17 Ndugu zangu, nawasihi mjihadhari na ku-jiepusha na wale watu waletao matengano na kuweka vikwazo mbele yenu dhidi ya ma-fundisho mliyojifunza.

18 Kwa maana watu kama hao hawamtumikii Bwana wetu Al-Masihi, bali wanatumikia tamaa zao wenye. Kwa kutumia maneno laini na ya kubembeleza, hupotosha mioyo ya watu wajinga.

19 Kila mtu amesikia kuhusu utii wenu, nami nimejawa na furaha tele kwa ajili yenu. Lakini nataka mwe na hekima katika mambo mema na bila hatia katika mambo maovu.

20 Mungu wa amani atamponda Shetani chini ya miguu yenu upesi.

Neema ya Bwana wetu Isa iwe nanyi. Amen.

²¹ Timotheo, mtendakazi mwenzangu anawasalimu. Vivyo hivyo Lukio, Yasoni, na Sosipatro, ndugu zangu.

²² Mimi, Tertio, niliye mwandishi wa waraka huu, nawasalimu katika Bwana Isa.

²³ Gayo, ambaye ni mwenyeji wangu na wa kundi lote la waumini, anawasalimu.

Erasto, mweka hazina wa mji huu, pamoja na Kwarto ndugu yetu, pia wanawasalimu.

[

²⁴ Neema ya Bwana wetu Isa Al-Masihi iwe pamoja nanyi nyote. Amen.][†]

Maneno ya mwisho ya kumsifu Mwenyezi Mungu

²⁵ Sasa atukuzwe yeye auezaye kuwafanya imara kwa Injili yangu na kuhubiriwa kwa Isa Al-Masihi, kutokana na kufunuliwa siri zilizofichika tangu zamani za kale.

²⁶ Lakini sasa siri hiyo imefunuliwa na kujulikana kuititia maandiko ya kinabii kutokana na amri ya Mungu wa milele, ili mataifa yote yaweze kumwamini na kumtii:

²⁷ ndiye Mungu, aliye pekee mwenye hekima, ambaye kuititia kwa Isa Al-Masihi utukufu ni wake milele na milele! Amen.

[†] **16:24** Maandiko mengine ya kale hayana maneno haya.

Biblica® Toleo Wazi Neno: Maandiko Matakatifu

The Holy Bible in Swahili: Open Neno: Maandiko Matakatifu 2024

copyright © 2018, 2024 Biblica, Inc.

Language: Kiswahili (Swahili)

Contributor: Biblica, Inc.

Biblica® Toleo Wazi Neno: Maandiko Matakatifu™ ONMM™

Hakimiliki © 2018, 2024 na Biblica, Inc.

Biblica® Open Kiswahili Contemporary Scriptures™

Copyright © 2018, 2024 by Biblica, Inc.

Creative Commons License

Kazi hii imewezeshwa kuitia idhini ya kundi la the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA). Ili kuona nakala ya idhini hii, angalia kwenye anwani tovuti ya <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0> au uandike barua kwa Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

Biblica® ni alama ya biashara iliyosajilishwa na shirika la Biblica, Inc; unahitaji ruhusa ya kimaandiko kutoka kwa Biblica, Inc. ili kutumia alama ya biashara ya Biblica®. Kulingana na makubaliano ya leseni ya CC BY-SA, unaweza kutoa nakala na kusambaza kazi hii bila kuibadilisha kamwe, mradi tu udumishe alama ya biashara ya Biblica®. Ukibadilisha au kufasiri kazi hii, na hivyo ukanyambua kazi tofauti, sharti uondoe alama ya biashara ya Biblica®. Katika kazi uliyonyambua, sharti uarifu mabadiliko yako, na kutambua kazi yako hivi: "Kazi ya asili ya Biblica, Inc. inapatikana bila bei katika tovuti zawww.biblica.com na open.bible." Ilani ya hakimiliki sharti iwe katika ukurasa wa kichwa au wa hakimiliki kama ifuatavyo:

Biblica® Toleo Wazi Neno: Maandiko Matakatifu™ ONMM™

Hakimiliki © 2018, 2024 na Biblica, Inc.

Biblica® Open Kiswahili Contemporary Scriptures™

Copyright © 2018, 2024 by Biblica, Inc.

"Biblica" ni alama ya biashara iliyosajiliwa katika United States Patent and Trademark Office (ofisi ya hatazo na alama za biashara Marekani) na shirika la Biblica, Inc. Imetumiwa na ruhusa.

"Biblica" is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

Sharti pia uwasilishe kazi uliyonyambua kupitia kwa liseni hiyo hiyo ya CC BY-SA.

Ikiwa ungependa kujulisha Biblica, Inc. kuhusu tafsiri yako ya kazi hii, tafadhalii wasiliana nasi katika tovuti <https://open.bible/contact-us>.

This work is made available under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA). To view a copy of this license, visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0> or send a letter to Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

Biblica® is a trademark registered by Biblica, Inc., and use of the Biblica® trademark requires the written permission of Biblica, Inc. Under the terms of the CC BY-SA license, you may copy and redistribute this unmodified work as long as you keep the Biblica® trademark intact. If you modify a copy or translate this work, thereby creating a derivative work, you must remove the Biblica® trademark. On the derivative work, you must indicate what changes you have made and attribute the work as follows: "The original work by Biblica, Inc. is available for free at www.biblica.com and open.bible."

Notice of copyright must appear on the title or copyright page of the work as follows:

Biblica® Toleo Wazi Neno: Maandiko Matakatifu™ ONMM™

Hakimiliki © 2018, 2024 na Biblica, Inc.

Biblica® Open Kiswahili Contemporary Scriptures™

Copyright © 2018, 2024 by Biblica, Inc.

"Biblica" ni alama ya biashara iliyosajiliwa katika United States Patent and Trademark Office (ofisi ya hatazo na alama za biashara Marekani) na shirika la Biblica, Inc. Imetumiwa na ruhusa.

"Biblica" is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

You must also make your derivative work available under the same license (CC BY-SA).

If you would like to notify Biblica, Inc. regarding your translation of this work, please contact us at <https://open.bible/contact-us>.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 20 May 2025 from source files dated 21 May 2025

72687ba8-7233-577d-bf23-786df16f869d